

ВІТАЄМО

УДК 34(091)(477)-057.4

Ярмиш Олександр Назарович,

доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НАПрНУ, заслужений юрист України,
головний науковий співробітник
Інституту законодавства Верховної Ради України,
президент Міжнародної асоціації істориків права,
м. Київ, Україна

ORCID ID 0000-0002-4811-4520

Чисніков Володимир Миколайович,

доктор юридичних наук, доцент,
головний науковий співробітник
ДНДІ МВС України, м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0003-2020-7298

**ПРОФЕСОР РОЛАНД СЕРГІЙОВИЧ МУЛУКАЄВ –
УЧЕНИЙ ЗІ СВІТОВИМ ІМ'ЯМ
(ДО 90-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)**

Російському правознавцю, історику права, доктору юридичних наук, професору, заслуженому працівнику МВС СРСР, заслуженому професору Академії управління МВС Росії, заслуженому діячу науки Російської Федерації, одному з провідних фахівців у галузі історії держави і права та конституційного права, засновнику нового напрямку історико-правової науки – історії органів внутрішніх справ, полковнику внутрішньої служби у відставці Роланду Сергійовичу Мулукаєву виповнилося 90 років!

Ювіляр народився 21 листопада 1929 року в м. Владикавказ (на той час – Північно-Осетинська автономна область). Після закінчення в 1953 році

Московського юридичного інституту навчався в аспірантурі юридичного факультету МДУ ім. М.В. Ломоносова. У 1958 році під керівництвом професора К.А. Софроненка підготував і захистив кандидатську дисертацію на тему “Створення Північно-Осетинської АРСР”. У 1957–1960 роках молодий вчений працював у Північно-Осетинському обкомі ВЛКСМ і Всесоюзному товаристві “Знання”.

З 1960 року і до нині (майже 60 років!) Роланд Сергійович працює в Академії управління МВС Росії (колишня Вища школа міліції МВС СРСР, згодом – Академія МВС СРСР), зарекомендувавши себе талановитим ученим і педагогом.

© Yarmysh Oleksandr, Chysnikov Volodymyr, 2019

За цей час він захистив докторську дисертацію на тему “Організаційно-правові проблеми становлення радянської міліції (1917–1920 рр.)” (1979), отримав звання професора (1980). Обіймав посади викладача, старшого викладача, доцента, заступника начальника науково-дослідного відділу, начальника кафедри, професора кафедри державно-правових дисциплін.

Основні напрями наукових досліджень професора Р.С. Мулукаєва – проблеми історії держави і права та конституційного права. Найбільший внесок учений зробив у дослідження проблем національно-державного будівництва й історії органів внутрішніх справ. Він був ініціатором і творцем нового напрямку в історико-правовій науці – історії органів внутрішніх справ. Під його керівництвом і за особистої участі вперше були проведені багатопланові, глибокі дослідження проблем, які довгий час перебували поза увагою науковців, – передусім це питання історії вітчизняних органів внутрішніх справ (як дореволюційних, так і радянських). За результатами були підготовлені фундаментальні монографічні праці та навчальні посібники. Започаткований і розроблений Роландом Сергійовичем навчальний курс “Історія органів внутрішніх справ” нині викладається в усіх вузах системи МВС Росії, інших держав пострадянського простору.

Професор Р.С. Мулукаєв є одним із засновників вітчизняної історичної наукової школи професійного сиску. Створена ним наукова школа користується заслуженим визнанням і повагою не тільки в Росії, а й у країнах ближнього і далекого зарубіжжя.

Крім того, значним є внесок ученого в підготовку науково-педагогічних кадрів. Під його керівництвом захищено 26 докторських і 98 кандидатських дисертацій. Їх автори успішно трудяться в науково-педагогічних установах і державних органах Російської Федерації і країн СНД. Під керівництвом Р.С. Мулукаєва захистили кандидатські дисертації представники Білорусії, Вірменії, Латвії, Молдови, Казахстану, Киргизії, Таджикистану, Узбекистану, України.

Професор Р.С. Мулукаєв тривалий час був членом Експертної ради ВАК Російської Федерації, головою спеціалізованої вченої ради Академії управління МВС Росії, членом дисертаційної ради юридичного факультету МДУ ім. М.В. Ломоносова, членом Експертної ради при Комітеті Державної Думи у справах національностей, академіком-секретарем відділення правових проблем геополітики і безпеки Російської академії природничих наук, президентом Російського історико-правового співтовариства.

Багато років Р.С. Мулукаєв активно бере участь у розробці, консультуванні та експертизі проєктів федеральних законів і відомчих нормативних актів. Він залучався до розробки Концепції державної національної політики Російської Федерації, проєктів законів “Про національно-культурну автономію”, “Про корінні нечисленні народи Росії”, “Про поліцію” тощо.

Професор Р.С. Мулукаєв – автор понад 300 наукових і навчально-методичних робіт загальним обсягом понад 450 друкованих аркушів, у тому числі 14 монографій. Ним опубліковано кілька великих наукових робіт, серед них: “Поліція Росії” (1993), “Міліція Росії” (1995), “Поліція і міліція Росії: сторінки історії” (1995) – у співавторстві, “З досвіду боротьби поліції з професійною злочинністю в Росії” (1998), “Органи і війська МВС Росії” (1996) – у співавторстві, “Історія вітчизняних

органів внутрішніх справ у матеріалах інформаційних служб” (1997), “Історія Московської міліції” (2006), “Історія державного управління в Росії” (2012). У 1994–2015 роках вийшли кількома виданнями і отримали широке визнання загальноузовівські підручники з теорії держави і права, історії держави і права, конституційного права, співавтором яких є Р.С. Мулукаєв.

Р.С. Мулукаєв – автор і відповідальний редактор підручників “Історія органів внутрішніх справ” (2004), “Історія вітчизняного права” (2006) для вузів системи МВС Росії. Друге видання підручника “Історія органів внутрішніх справ” перероблене і доповнене вийшло у 2015 році. У 2009 році видано підручник “Історія вітчизняного права” за редакцією Р.С. Мулукаєва. Вчений також є одним із авторів фундаментального видання “Пам’ятники російського права” в тридцяти п’яти томах.

У 2016 році вийшла в світ робота, що має значну наукову та культурну цінність, “Три століття російської поліції”, її авторами є Р.С. Мулукаєв та його колеги – історики-правознавці О.В. Борисов і О.Я. Малигін. Слід сказати, що кілька праць професора Р.С. Мулукаєва опубліковані за кордоном (США, Німеччина, Чехія, Болгарія, В’єтнам).

Професор Р.С. Мулукаєв – висококваліфікований педагог, його лекції та інші види занять вирізняються високим теоретичним рівнем і методичною майстерністю. Він регулярно бере участь у роботі наукових міжнародних конференцій, виступає з науковими доповідями, зокрема на Міжнародній конференції ЮНЕСКО (1997).

За досягнуті успіхи в науково-педагогічній діяльності професору Р.С. Мулукаєву присвоєно звання “Заслужений діяч науки Російської Федерації”, він нагороджений орденом “Знак Пошани” та “Орденом Пошани”, багатьма медалями, а також Почесним знаком “Заслужений працівник МВС СРСР”, Почесним знаком Української секції Міжнародної Поліцейської Асоціації “За мужність і професіоналізм” 3-го ступеня (2009).

Нині професор Р.С. Мулукаєв продовжує працювати головним науковим співробітником науково-дослідного центру Академії управління МВС Росії.

Роланд Сергійович користується заслуженим авторитетом в Україні: тут успішно працювали і працюють чимало його учнів, в тому числі науковців, у нашій країні він брав участь у різних наукових форумах, захистах дисертацій тощо. Ми добре пам’ятаємо і високо цінуємо те, що професор Р.С. Мулукаєв був серед учасників науково-практичного семінару “Проблеми історії держави і права” (Харків, 17–18 травня 1996 року), на якому приймалося рішення про заснування Міжнародної асоціації істориків права. Тож побажаємо шановному ювіляру міцного здоров’я і багатьох років плідної творчої праці!